

Jan Smit (1906-1982) woonde tijdens zijn jeugd in Hoograven. In 1942 heeft Jan, terwijl hij ondergedoken zat, zijn herinneringen aan de jaren 1914-1918 opgeschreven. De wereld van een tiener tijdens de 1e wereldoorlog, opgeschreven door een dertiger in de 2e wereldoorlog. De zoon van Jan en de Historische Kring Tolsteeg-Hoograven stelden ons in staat het verhaal aan u over te brengen.

De Hoogravenscheweg was de hoofdstraat van de buurt. Door het volgen van de Hoogravenscheweg kwam men via de hoge lijnkoekenfabriek van Hooghiemstra en het "zaaltje" (evangelisatiepost Stadszending) bij de steenovens terecht.

De steenovens markeerden de grens van Hoograven. Steenoven De Liesbosch was de enige steenoven die niet via de Hoogravenscheweg was te bereiken. Voor deze oven moest je de Vaartserijn volgen, langs een weggetje met hoge bruggetjes. Langs de waterkant lagen de stenen in allerlei soorten in hoge tassen opgestapeld. Achter de stenen lagen de verschillende buurtjes van de "ovengasten", zoals de mensen genoemd werden die bij de ovens werkten. De ovengasten vormden in de buurt van Hoograven een volkje apart, hechte gemeenschappen van harde werkers.

Nederlandse militairen op de Oude Liesboschweg

foto van Historische Kring Tolsteeg-Hoograven

Toen in 1914 de Eerste Wereldoorlog uitbrak, was Nederland er niet bij betrokken, maar werd wel de mobilisatie afgekondigd. Voor de jongens van Hoograven, waaronder Jan Smit, betekende dit dat er wat meer leven in de brouwerij kwam. Fort Lunetten werd geheel door soldaten bezet en in staat van verdediging gebracht. De jongens keken met open mond naar de verschillende werkzaamheden, waaronder het bouwen van keten, het graven van schansen, het opstellen van kanonnen en het exerceren. In het begin werden de jongens nog wel eens met een snauw weggejaagd, maar de

soldaten vonden het ook wel leuk om iets anders te zien dan blauwjassen. Zo gebeurde het regelmatig dat zodra de officieren uit het gezicht waren verdwenen, Jan en zijn kornuiten binnen werden gevraagd. Jan verdiende in deze tijd heel wat dubbeltjes met boodschappen doen! Wanneer 's avonds de dienst was afgelopen, vroegen de jongens een of meer soldaten mee naar huis te gaan om koffie te drinken bij het gezin, hetgeen dankbaar werd aanvaard (JB).

In de komende edities van Aanzet kunt u verder lezen over de jeugdijaren van Jan Smit.